

fulde forøges, og det er aabenbart, at det vilde være at give Selskabet en ukontrolleret Anvendelse af Statens Midler til Halvdelen af det Beløb, de ville opføre til Driftskapital. Dele denne Betragtning er efter min Mening aabenbar urigtig, og jeg vil sige, at det var logisk, at de Herrer kom til den Slutning, at Loven stod ved Magt til at kunne bruges ogsaa med Hensyn til samtlige de Fordringer, for hvilke Statskassens Tilskud nu søges, saaledes altsaa, at, efter denne Opfattelse kunde Statskassen komme til at betale Halvdelen af de almindelige Forretningsregningsbeløb, Halvdelen af Reparationsomkostningerne og Halvdelen af en fremtidig Driftskapital paa 100,000 Kr. Jeg siger, at der gaar nogen Logik derigennem, man vil blot have lagt saa meget over paa Driftskapitalen som muligt, uden at det kontrolleres af Staten, saaledes altsaa, at Selskabet derigennem kunde have en Fordel, som aabenbart Lovens Grundtanke var imod. Dette laa for min Betragtning i det erede relative Flertals Betænkning, og dette anser jeg for et saadant Angreb paa Statskassens Ret efter Loven og eventuelt paa Selskabet, at man selvsølgelig efter en omhyggelig Undersøgelse af dette Forhold maatte sige Stop dertil. Om det end var et lignende Flag, man seilede under, da man i 1876 saavel før som efter Valget gav Bevillinger til den nuværende Finantsminister til et Beløb af 2,600,000 Kr., saa maatte man dog nu undersøge, hvorvidt det var et rigtigt Flag eller ikke, og igjennem dette kom saa Mindretallet til det i Betænkningen udviklede Resultat. Nu skal jeg indrømme de Herrer, at, efter at de have set vor Fremstilling — nei, jeg vil ikke sige, efter at de have set den, men efter at den var fremkommen — er der gjort nogen Tilføining til deres Betænkning; men derved bliver Meningen ikke klarere, og det Dele bliver aldeles ulogisk, thi deres Fordring om forøget Driftskapital paa eet Sted skyde de til Side paa et andet ved at sige, at Driftsomkostningerne slet ikke maa komme ind i Loven, og samtidig med, at de klage over, at Driftskapitalen er for lille efter Overlaget, klage de over, at de 112,000 Kr. ere lagte til Driftsomkostningerne. Der er altsaa en Modsigelse tilføiede (Eh. Nielsen: Det skal nok blive oplyst!) Ja, det vil blive meget vanskeligt for det erede Medlem at oplyse, det er baade uklart og ulogisk. Men nu vil jeg spørge de Herrer, hvad betyder det, dersom en saadan Opfattelse skulde staa ved Magt? Saa kunde vi komme til at betale 930,000 Kr., altsaa henved 1 Million, ud af Statskassen, uden at vi fik nogen Forøgelse af den nuværende Fabrik, og vi havde altsaa kun tilbage som Pant for vore to Millioner en Hovedfabrik med fire Saffstationer, idet det Øvrige kunde blive forbrugt paa en Maade, hvortil der, som jeg yttrede, var givet Anvisning i den oprindelige Betænkning, uden at Sammenhængen var klar, og saa skulde de Herrer

**

at vi af Venstab for dem skulde have luffet Vinene til for denne Betragtning af Loven og ikke have fremsat vor derfra bestemt afvigende Betragtning. Jeg skal ikke indlade mig paa den Henvisning til Sulfurfabriken paa Lolland og alle de mindre Bemærkninger, som det erede Medlem for Møen (Bojsen) fremkom med, det er mig mindre om at gjøre. Jeg har nu saaaet Leilighed til at svare paa hans Forundring over, at vi ikke vilde have et Forbund her i Salen, det er mig det Vigtigste. — Jeg skylder at udtale mig lige overfor den høitærede Finantsminister angaaende hans Udtalelser igaar med Hensyn til Spørgsmaalet om Driftskapitalen, hvor Finantsministeren staaar paa det relative Flertals Ordføers Side. Der skal jeg henholde mig til, hvad jeg derom har yttret lige overfor det erede Medlem for Møen. Jeg fastholder den Betragtning, som Mindretallet derom har fremsat i sin Betænkning. Kan det godtgjøres, at de nye Kjedler, som man siger, allerede ere paa Veien til Vestindien, ikke afløse andre ubrugelige ved Driften, men derimod saaledes erstatte Kjedlerne ved Saffstationerne, at disse, som der er yttret i Aktstykkerne, flyttes hen til Hovedfabriken for at udvilde større Kraft der, saa kan jeg ikke skjønne rettere, end at saa er det en positiv Udvikelse af Anlægget, og da vil Loven i den Henseende komme til Anvendelse. Jeg maa imidlertid med Hensyn til den sidste Post, Tilveiebringelsen af 100,000 Kr. til Driftskapitalen og med Hensyn til Regningsbeløbs Afgjørelse og deslige bestemt holde paa, at dette ikke ligger indenfor denne Lov. Den erede Minister udtalte, at, dersom man nu stod fast paa ikke at ville give Selskabet denne Bevilling, og derimod vilde udsætte sig for, hvad der saa kunde komme, selv en Statsdrift — Noget, som jeg isøvrigt ikke for mit Bedkommende har taget i Munden, jeg har kun taget baade i Mund og Pen visse Dispositioner, thi man kunde da tænke sig andre Udveie — saa vilde det blive for silde til, at dette Mars Høst kunde reddes. Det er jeg meget tilbøielig til at betvivle. Den 25de August skrev Gouernementet til Ministeriet, — det kunde have skrevet allerede en hel Maaned før, jeg siger ikke, at det var for silde, jeg siger kun, at det kunde have været sagt en Maaned før — at Selskabets tekniske Medlem under sit Ophold paa Den havde haant rig Leilighed til at overbevise sig om Manglerne saavel ved Forretningsførelsen som ved selve Fabriken, og at disse saaledes forventedes afhjulpne af Selskabets Bestyrelse, idet det derefter udtales, at under en god Ledelse vilde Fabriken fuldstændig opfylde alle de Forventninger, man knytter til den. Det er altsaa 3—4 Maaneder siden, og det er vistnok 4—5 Maaneder siden, at Sagemann kom tilbage. Saavidt jeg erindrer, staaar det i Anmærkningerne til Loven, at der under 18de September blev indgivet et Andra-